

هدية
HÄDIYAH



So-toak zvgd
_la a buvdo _

Mõõré

موري



So-toak zugd la a buvdo.

Pëgr be ne Wënd sën yaa bôn-naandsã
Soabã, la puvsg la tulg be tōnd Nabiyaamã
a Muḥammad zugu, ne a zak rāmbã la a
Şahaabsã gilli.

Rē poorē:

**Ad wānde yaa sebr sën kuvsg ko
εεga, n gomd so-toak buvd la a
zugd yelle, tōnd talla nonglem
a pugē, n na n vëneg kēnkēnd
sën tar tulsem ne yel nins wusg
fãa.**

La Wënd la d kot t'A maan-a tı yaa
pu-peelem ne Yēnda yel-sōmdã raab bala,
la A maan-a t'a naf lıslaambã zānga.

**Bāngrã sull sën be Tiging ning sën geta
Lıslaangã karengã sōgnegã ne buud-rāmbã
goamã.**



Rëenem: so-toak zugd-rãmbã

Sõmba ne ned ning sên boba sor n kêng hagiimd maa zêng sên ka rënd sên yaa tûudmã sorã, t'a nidg pãng ne sên watã:

1

A maanda istihaara wã (bao sômã tûusg ne Wëndã) n kos sôngr ne Wënde (A Naam yulg yã) wakat ning sên na n yi sôma ne-a, la bôn-zombdg ning sên na n yi sôma ne-a, la tûud-n-taag ninga la sor ning yê sên na n ruk-a, ti sã n mik ti soyã yaa wusgo,

la a leb n maan saawar yel-kãng pugẽ ne sên mi-b n tug n yuuda la nin-sômsã, la sã n yaa hagiimdã, yênda yaa sôma sik ka be a pugẽ ye, a na n maaname ne a kô n maanã, yê ka baood istihaarã ye, la istihaara wã (bao sômã tûusg ne Wëndã) sɪfã, yaa a puvv rakaar a yiibu, rê poorẽ t'a kos Wënd ne kosg ning sên wa ti yi Nabiyaamã nengẽ wã (Wënd puvvg la A tulgr be a yînga).





2

Sōmba ne hagiimdā maa ‘Umra maanda t'a toglg ne a Hagiimdā la a ‘Umrā wā Wēnd yīnga (A Naam zēk yā) la bao pēnegr ne Wēnde, la a gūus dūni raabā maa puglg, maa na yul ti b bool foom t'a lagi,

maa maan-ti-b-yā, maa maan-ti-b-wume, ti ad rēnda a yaa sabab n sāmmd tūumdā, ti b ka reegd-a ye,

Wēnd yeelame (A Naam zēk yā):

﴿قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَٰهٌ وَحِدٌ فَمَن كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا﴾

(Yeele: "ad mam yaa ned wa yāmb bilgri, ti b tūm wahu ti wat mam nengē, ti ad yāmb Soabā yaa Soab yeng, la ned ning sēn tēed a Soabā segbā, bi a tūm tūm sōma la a ra maan lagem-n-taar ne a Soabā baa fūi ye").

[Al-kahf (Vadgā suvra): 110].

La waa hadiis al-Kudsiy pugē:

«أَنَا أَعْنَى الشُّرَكَاءِ عَنِ الشُّرْكِ، مَنْ عَمِلَ عَمَلًا أَشْرَكَ فِيهِ مَعِيَ غَيْرِي تَرَكْتُهُ وَشِرْكُهُ».

«Maam la lagm-n-taasā sēn yud sek-n-menga n yi lagm-n-taarā, ned ning sēn tuma tūmde n maan n lagm būn-zēng ne Maam a tūumdā pugē, M basd-a lame ne a lagm-n-taarā».⁽¹⁾



(1) A Muslim n togs-a, sōor (2985).



3

Sōmba ne Hagiimd la ‘Umra rıkda t’a bao n bāg ‘Umrā wā la hagiimdā buvdo, la a bāng so-toak buvdo taor t’a na n ka yi ye, sēn na yılē t’a wa bas būmb sēn yaa waagiba, maa a wa lu būmb sēn yaa haraam pugē,

Nabiyaamā yeelame (Wēnd puvsg la A tılgr be a yīnga):

«مَنْ يُرِدِ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ»

«Ned ning Wēnd sēn tull a soab ne sōma, A fasemd-a-la dīinā»⁽²⁾.

4

Bee ne hagiimd la ‘Umra rıkda t’a yāk lidg sēn yaa halaal ligd n kēng ‘Umrā wā la hagiimdā, bala Wēnd yaa Yılgemde, A ka reegd ti sā n ka yılgemde;

sēn paasde, yaa ti haraam ligdi a yaa sabab ti doaag ka reegdē ye.

5

Sōmba ne-a t’a tuub n yi zūnuub-rāmb la Wēn-kusgā,

yel nins a sēn wēg nebā sānda sā n be a nengē bi a lebs-ba, la a modge n bao b yarda n yi-ba, zem ti yaa laogo maa arz eka maa zēng sēn ka rē.

6

B buv nonglem ne kēnkēnda t’a guls a noor gomd n base, la būmb ninga a sēn tar nebā nengē,

la sēn be yē zugu sēn yaa nebā hake-rāmba, Nabiyaamā yeelame (Wēnd puvsg la A tılgr be a yīnga):

«مَا حَقُّ امْرِئٍ مُسْلِمٍ لَهُ شَيْءٌ يُوصِي فِيهِ يَبْتَ لِيْلَتَيْنِ إِلَّا وَوَصِيَّتُهُ مَكْتُوبَةٌ عِنْدَهُ»

«Ka sōmb ne lslaam, a sēn tar būmb n na n bas sagell a pugē, t’a gāand yvnd a yiibu, rēndame ti yē noorā gom yaa sēn guls ti be a nengē»⁽³⁾.

(2) Al-buḥaary n togs-a, ne sōor (2738) la a Muslim, ne sōor (1627).

(3) A Abuv Daawud n togs-a ne sōor (4833).



La a bao kaset-rāmb ti b maan guls-kāngā la a yao būmb ning sēn be yē zug sēn yaa sama la a lebs boblā n kō b rāmba, maa a kos b sor sēn na n pa a nengē t'a loogā.

7

B buv nonglem ne kēnkēndā t'a nidg pānga n tūus tūud-n-ta-sōngo la a maan nonglem ti yu sāri wā bāng baoodba, bala woto yaa sabab nins sēn maand-a segl sōngo t'a ra kē tudg-rāmb pugē a hagiimdā la a 'Umrā wā so-toakā pugē,

ne Nabiyaamā sēn yeele (Wēnd puvsg la A tulgr be a yīnga):

«الرَّجُلُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ، فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ مَنْ يُخَالِلُ»؛

«Ned fāa bee a nong-n-taag na-kēndr zugu, bi yāmb yembr fāa tags n ges ned ning a sēn na n ruk n maan a zaoā»⁽⁴⁾ ;

A sēn leb n yeele (Wēnd puvsg la A tulgr be a yīnga):

«لَا تَصَاحِبْ إِلَّا مُؤْمِنًا، وَلَا يَأْكُلْ طَعَامَكَ إِلَّا تَقِيٌّ».

«Ra tū rēnda muumin (sūd-kōta) la ra ru fo rubā rēnda Wēn-zoeta»⁽⁵⁾.

(4) A Abuv Daawud n togs-a ne sōor (4832) la a At-turmizi, ne sōor (2395).

(5) A At-tabraaniy n togs-a, ne sōor (823).



8

**B buv nonglem ne kēnkēndā t'a puvv
a zakā rāmba la a rog-pētse, la a yagse
la a tūud-n-taas ne Wēnd na wat-ne,**

Nabiyaamā yeelame (Wēnd puvvg la A tulgr
be a yīnga):

«مَنْ أَرَادَ أَنْ يُسَافِرَ فَلْيُكَلِّمْ مَنْ يُخَلِّفُ: أَسْتَوْدِعُكُمْ اللَّهَ الَّذِي لَا يُضِيعُ وَدَائِعَهُ»

«Ned ning sēn rat n tug sor bi a yeel neb nins yē sēn basdā:
m bobend-y-la ne Wēnde, Soab ning sēn pa yeebd A boblā»⁽⁶⁾.

La Nabiyaamā (Wēnd puvvg la A tulgr be a yīnga) rag n
yume n maan a Şahaabsā Wēnd na-wat-ne ti b yembr fāa sā
n rat n yi so-toaka, n yetē:

«أَسْتَوْدِعُ اللَّهَ دِينَكَ وَأَمَانَتَكَ وَخَوَاتِيمَ عَمَلِكَ»

«M ruka fo dīnā n bobl Wēnde la f bas-m-yamā
la f tuvum-sōmsā pidsgu»⁽⁷⁾,

La Nabiyaamā (Wēnd puvvg la A tulgr be a yīnga) rag n yume
n yet kēnkēndbā sēn wat n baood-b t'a sagl-ba:

«زَوَّدَكَ اللَّهُ التَّقْوَى، وَغَفَرَ ذَنْبَكَ، وَيَسَّرَ لَكَ الْخَيْرَ حَيْثُ مَا كُنْتَ»

«Wēnd na paas f Wēn-zoεεga, la A yaaf f zūnuubā,
la A yols sōma n kō foom f sēn be zīig ning fāa»⁽⁸⁾.

La raoa n wa Nabiyaamā nengē (Wēnd puvvg la A tulgr be a
yīnga) n rat n na n yi sore, n yeele: Wēnd Tēn-tuvumā (Wēnd
puvvg la A tulgr be a yīnga) sagl-ma, t'a yeele:

(6) A Ahmad n togs-a a Musnadā pvgē, ne sōor (4524).

(7) A At-turmiziy n togs-a, ne sōor (3444).

(8) A Ahmad n togs-a a Musnadā pvgē, ne sōor (9724).

«أَوْصِيكَ بِتَقْوَى اللَّهِ، وَالتَّكْبِيرِ عَلَى كُلِّ شَرَفٍ» فَلَمَّا مَضَى قَالَ: «اللَّهُمَّ ارْزُوقْهُ الْأَرْضَ، وَهَوِّنْ عَلَيْهِ السَّفَرَ».

«M sagenda-flame ne Wēn-zoεεga, la f yeel Allaahv akbarv zī-zēkd zīigē fāa) la nedā sēn wa n loogā, a yeelame: (m Soab A Wēnde, pōd Tēngā a yīnga la F yols sorā a zugu»⁽⁹⁾.

9

A ka zāad lombre la kema, la wuse, la baaga, so-toakā pugē ye,

ne a Abuv Hurrayrat hadiisā (Wēnd yard be a yīnga) ti Wēnd Tēn-tumā (Wēnd puvsg la A tulgr be a yīnga) yeelame:

«لَا تَصْحَبُ الْمَلَائِكَةَ رُفْقَةً فِيهَا كَلْبٌ وَلَا جَرَسٌ».

«Malegsā ka tūud tūud-n-taar ning baaga maa lombr sēn be beenē ye»⁽¹⁰⁾.



(9) A Muslim n togs-a, ne sōor (2113).

(10) Al-bḥaary n togs-a, ne sōor (2593) la a Muslim ne sōor (2770).



10

A sã n rat n yi sorã ne a pagbã a yembre,
t'a sã n tar sên yud pag a yembre, a
maanda poeere, pag ning poeerã sên lu
a soab zugu, yē n yit n tū-a,

ne a 'Aaiša sên yeele (Wënd yard be a yīnga):

«كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِذَا أَرَادَ سَفَرًا أَقْرَعَ بَيْنَ نِسَائِهِ، فَأَيُّهُنَّ خَرَجَ سَهْمُهَا
خَرَجَ بِهَا مَعَهُ».

«Wënd Tën-tuvmã (Wënd puvsɣ la A tulgr
be a yīnga) rag n yume t'a sã n rat sore, a
tūusda a pagbã suk ne poeere, rēnd ned ning
puur sên yi-a, yēnda n tūud-a n yi»⁽¹¹⁾.

11

B buv nonglem ne-a, t'a sã n na n yi sor
bu a yi lamus raare, wīntoogã singrē t'a
sã n tõe rē,

Nabiyaamã (Wënd puvsɣ la A tulgr be a yīnga)
sên maan rē wā yīnga. A Ka'ab Ibn Maaliki
(Wënd yard be a yīnga) a yeelame:

«لَقَدْ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَخْرُجُ إِذَا خَرَجَ فِي سَفَرٍ إِلَّا يَوْمَ الْحَمِيسِ».

«Paood Nabiyaamã (Wënd puvsɣ la A
tulgr be a yīnga) sên yita, t'a sã n rat n yi
sore, rēnda lamus raare»⁽¹²⁾.

12

B buv nonglem ne-a t'a yeel zakē yiib
doaagã a bobra sasa la sên pa rē,

n yeel a yiibã sasa:

(11) Al-bḥaarty n togs-a, ne sōor (2949).

(12) A Abuv Daawud n togs-a ne sōor (5094).



«بِسْمِ اللَّهِ، تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَضِلَّ أَوْ أُضَلَّ، أَوْ أَزِلَّ أَوْ أُزَلَّ، أَوْ أَظْلِمَ أَوْ أُظْلَمَ، أَوْ أَجْهَلَ أَوْ يُجْهَلَ عَلَيَّ».

«Bismillaah, m bobla m meng ne Wēnde, m Soab a Wēnde m kota gūdum ne Foom, ti m ra wa meneme, maa b menes-m ye, maa m salge, maa ned maan ti m salg ye, maa m wēge, maa b wēg-m ye, maa m maan zulem, maa b maan-m zulem ye»⁽¹³⁾.

B buv nonglem ne-a t'a yeel so-toak doagã,

13

t'a sã n wa zomb a rüngã, maa silgã, maa zēng sēn pa rē sēn yaa bōn-zomdse:

«اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ ثُمَّ يَقُولُ: {سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ} [الزخرف: ١٤] اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ فِي سَفَرِنَا هَذَا الْبَرِّ وَالْبَحْرِ، وَمِنْ الْعَمَلِ مَا تَرْضَى، اللَّهُمَّ هَوِّنَا سَفَرَهُ، وَاطْوِ عَنَّا بُعْدَهُ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الصَّاحِبُ فِي السَّفَرِ، وَالْخَلِيفَةُ فِي الْأَهْلِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ وَعَثَاءِ السَّفَرِ، وَكَآبَةِ الْمَنْظَرِ، وَسَوْءِ الْمُنْقَلَبِ فِي الْمَالِ وَالْأَهْلِ...»⁽¹⁷⁾.

«Allaahv Akbarv, Allaahv Akbarv, Allaahv Akbarv {Subhaanallaḏu Saḥara lanaa Haadaa, wamaa kunna lahuu mukriniina, Wa innaa ulaa Rabbinaa laminkalibuvna [Az-huhruf:14]} = Ne Wēnd yuvrã = Yulgr be ne Naab ninga sēn wōra yã wã n kō tōndã, la tōnd ra pa tōe n pēneg-a ye, la ad tōnd lebeng zīiga yaa d Soabã nengē [Az-huhruf: 14], m Soab A Wēnde, tōnd kot-F lame d so-kāngã pvgē, managre la wēnd zoεga, la tumde Fo sēn yarde, m Soab A Wēnde, yols n kō-da d so-kāngã, la F pōd a zarmã n kō-da, m Soab A Wēnde, yaa Foom la Tūud-n-taag sor pvgē, n leb yaa Ledsd zāk rāmbē, m Soab A Wēnde, m kot-F la gūdum n yi sor toom, la gesg sēn yaa nimbaanega, la lebeng wēnga, arzēkē la zak rāmbē...»⁽¹⁴⁾⁽¹⁵⁾⁽¹⁶⁾⁽¹⁷⁾.

(13) So-toaka toomã: yaa keelemã. Al-tf̣saah an ma''aaniy Aş-ş̣thaah (4/284).

(14) Al-buḥaaṛiy n togs-a, ne sōor (2998).

(15) A Ahmad n togs-a a Musnadã pvgē, ne sōor (6374).

(16) Gesg sēn yaa nimbaanega: yale wã la nimbāanega sū-sāang keelem. Al-tf̣saah an ma''aaniy Aş-ş̣thaah (4/284).

(17) Lebeng zīgã) Yaa lebgrã . Al-tf̣saah an ma''aaniy Aş-ş̣thaah (4/284).



14

**B buu nonglem ne-a t'a ra yi
so-toak a yembr ye, rēnda ne
tūud-n-taase,**

ne Nabiyaamā sēn yeele (Wēnd puusg la A tilgr be a
yīnga):

«لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي الْوَحْدَةِ مَا أَعْلَمُ مَا سَارَ رَاكِبٌ بِلَيْلٍ وَحْدَهُ».

**«Nebā sā n rag n mi būmb ning
mam sēn mi wā, kēnkēnd kōn n
yi yungo a yembr ye»⁽¹⁸⁾.**

(18) A Abuu Daawuud n togs-a, ne sōor (2608).



“

15

Kēnkēndb yākda b nin-yend tɪ yɪ b taor soaba,

yē n yud tɪ b tigim taaba, n leb n yud b na
zems taaba, n leb n tar pāng n yud ne b
na paam b bōn-raabā,

**Nabiyaamā yeelame (Wēnd puvsg
la A tulgr be a yīnga):**

«إِذَا خَرَجَ ثَلَاثَةٌ فِي سَفَرٍ فَلْيُؤَمِّرُوا أَحَدَهُمْ».

**«Neb a tāab sã n na n yi so-toak
bɪ b lʊus b nin-yeng taoore»⁽¹⁹⁾.**

”

(19) A Ahmad n togs-a a Musnadā pvgē, ne sōor (17736).





16

**Yaa a tall nonglem n yals ne būmb
ning Wēnd sēn maan ti yaa tulae n
zao-a wā, sēn yaa tūud-rāmbā, la a
zāag haraam-rāmbā la a tall zug-sōmse,**

n sōng ned ning sēn tar tulsem ne sōngre, la a kō bāngre ned
ning sēn baooda bāngre la a tar tulsem ne bāngrā, la a kō arz
eka, n yāk n kōt sēn na naf yē la a ma-biisā sēn na naf-ba la
b tuls-rāmbē wā.

17

**Sōmba ne-a t'a wusg surfāntā zāab la
so-toakā tulsem-rāmbā,**

bala a tōeeme n wa tar tulsem, ti yelā yaoool n yōse, ti yaa
toog ne-a.



18

**Sōmba ne-a t'a kell n yī yel-kāensā fāa
pugē,**

t'a nengā yaa sēn yōgemde, t'a vum-n-taar yaa yilemde, n
tar nonglem ne a kēes sū-noogo a tūud-n-tāasē wā, bvl yīng
t'a na yī ned b sēn minimd a soaba ti yē me minim nebā.

19

**Sōmba ne-a t'a maan sugr ne būmb
ning sēn paamd-a sēn yaa a tūud-n-taasā
no-baoodmā,**

la b sēn yōsgd a raabā, la maan sōm ne būmb ninga sēn yaa sōma n yuda, bvl yīng t'a na yī ned b sēn waoogd a soabā neb svka, n yaa nin-zīsg b mensē wā.

20

**Sōmbame tī kēnkēndb sā n wa tvg n
sig zīig bī b pēneg taaba,**

tī bala Nabiyaamā Ṣahaabs sānda (Wēnd puvsg la A tūgr be a yīnga) b ra yume tī b sā n sig zīigē, b welgda taaba n kē ko-sood-rāmbē wā,

tī Nabiyaamā yeele (Wēnd puvsg la A tūgr be a yīnga):



«إِنَّ تَفَرُّقَكُمْ فِي الشُّعَابِ وَالْأُودِيَةِ إِنَّمَا ذَلِكُمْ مِنَ الشَّيْطَانِ»

**«Ad yāmb weel taab n kē tāmsā sēgsē wā
la ko-soodē wā ad yaa Svutāan tvvmd»⁽²⁰⁾,**



Tī b lebg masa rē poorē, n pēnegd taaba, halī tī b sā n tēeg fuug tī b na n zīndī, sekd-b lame.

21

**B bvv nonglem ne-a t'a sā n wa tvg n
sig zīiga, so-toakē wā maa zēng sēn
ka rē,**

sēn yaa sigb zīisē, bī a kos Wēnd ne būmb ning sēn tablg n yī Nabiyaamā nengē wā (Wēnd puvsg la A tūgr be a yīnga):

(20) A Muslim n togs-a, ne sōor (2708).

«أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ»؛

«A‘uṣṣu bi kalumaati Allaahi Attaammaati min šarri maa ḥalaka= m kota gūudum ne Wënd goamã sên pidã, n yi A sên naan fãa wënga»⁽²¹⁾;

Bala a sã n yeel woto, bumb ka namsd-a halı t'a wa tvg n yik zĩ-kãngã.

22

B buu nonglem t'a maan takbur n yeel "Allaahu akbaru" zĩ-zëkdsë wã, la a maand "subhaanallaah" a sã n wa tvg n sig ko-soodë wã la zĩ-londë wã, a Gëe bir yeelame (Wënd yard be a yĩnga):

"Tõnd ra yume ti d sã n ru yĩngr bi d maan takbure, la d sã n sig tēngr bi d maan Subhaanallaah"⁽²²⁾,

La b ra zëk b koesã ne takburã maaneg ye, Nabiyaamã yeelame (Wënd puusg la A tulgr be a yĩnga):

«يَا أَيُّهَا النَّاسُ ارْجِعُوا عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ فَإِنَّكُم لَا تَدْعُونَ أَصَمًّا وَلَا غَائِبًا إِنَّهُ مَعَكُمْ إِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ».

«Yãmb a neba! Yols-y y mense, ad yãmb ka kot wunga, ka Naab sên ka be, ad a bee ne yãmba, ad A yaa Wumda, n Pë»⁽²³⁾.

23

B buu nonglem ne-a t'a kën yungo, sên tvg n yuda, yungã singrë, ne Nabiyaamã sên yeele (Wënd puusg la A tulgr be a yĩnga):

(21) Al-buḥaariy n togs-a, ne sōor (2994).

(22) Al-buḥaariy n togs-a, ne sōor (2993).

(23) A Abuu Daawuud n togs-a, ne sōor (2571).



«عَلَيْكُمْ بِالْجُحَّةِ؛ فَإِنَّ الْأَرْضَ تُطَوَّى بِاللَّيْلِ».

«Modg-y ne zī-sobdā, ad Tēngā pōta yungo»⁽²⁴⁾.

24

**B buv nonglem ne-a t'a wvsg doos
kosg so-toakā pvgē ne** Nabiyaamā
sēn yeele (Wēnd puvsg la A tūlgr be a
yīnga):

«ثَلَاثَ دَعَوَاتٍ مُّسْتَجَابَاتٌ لَا شَكَّ فِيهِنَّ: دَعْوَةُ الْمَظْلُومِ،
وَدَعْوَةُ الْمَسَافِرِ، وَدَعْوَةُ الْوَالِدِ عَلَى وَلَدِهِ».

**«Doos a tāab n be n
reegdē, sik ka b pvgē
ye: b sēn wēg a soab
kosgo, la kēnkēnd
kosgo la roagd sēn na
n kos a biig zugu»⁽²⁵⁾.**

(24) A Ahmad n togs-a a Musnadā pvgē, ne sōor (10771).

(25) A Al-bazaar n togs-a a Musnadā pvgē, ne sōor (10068).



Yiib soabā: Yaa yulgrā so-toakē wā



**Yaa tilae ne kēnkēnd t'a nidg
pāng ne a yulgrā,**

rēnd a yōkda koom n yi rēg-bāanegā, la a so
koom n yi rēg-bedā.



La a sã n ka paam koom,

maa koom n be ne-a la yaa bilfu, t'a tar tulsem
ne-a a rubē la a yūubē, a wēeda tēema.



**La tēemā
wā yalē wā,**

yaa a rik a nus
a yiibā n wē
Tēngā, n saag
a nengā la a
nus a yiibā la
a tal a yiibā.



**La tēemā yulgrā yaa yulgr sēn tar toaag tē
ka,**

rēnd wakat ninga a sēn paam koom, a sāmndame, ti yaa tilae
ne-a t'a tum ne koomā, rēnd a sã n wē tēemā ti yaa genaab n
paam-a, rē poorē t'a wa paam koom yaa tilae ne-a t'a so ge
naabā sēn rag n loogē, la a sã n wē tēem ti yaa we-kēnga,

rẽ poorẽ t'a paam koom, yaa tulae ne-a t'a yõk koom.
La waa hadiisã pugẽ:

«الصَّعِيدُ الطَّيِّبُ وَضُوءُ الْمُسْلِمِ وَإِنْ لَمْ يَجِدِ الْمَاءَ عَشْرَ سِنِينَ، فَإِذَا وَجَدَ الْمَاءَ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ، وَلْيُبْسِئْهُ بِسَرَّتِهِ».

«Ziig sên yaa yulenga, yaa lslaam koom yõgbo, baa t'a sã n ka paam koom yuum piiga, la a sã n wa paam koom bi a zoe Wênde la a sus-a ne a yîn-gôngã»⁽²⁶⁾.



Saag na-wuud a yiibã, yaa bumb sên be sãri wã pugẽ,

sên tũ ne Alkurãanã la hadiisã la Sunnah rãmb zems taabã.



La b maana sart sên na paam n saag na-wuud a yiibã la bumb ning sên be na-wuud a yiib buud pugẽ, sart-rãmba:

1.

Yaa b yi
na-wuud a
yiibu, maa
suset a yiibu,
sãri wã sên
kõ sore, n
yaa yulma.

2.

Yaa a pid-ba
t'a yaa sên be
yilgr pugẽ.

3.

Yaa b lud
farilã zīgẽ



(26) Al-brhaarty n togs-a, ne sōor (1804), la a Muslim, ne sōor (1927).



4.

Yaa saagrã yĩ rēg-bāanegã koom
kaoobo, rēnd ka sakd ne-a t'a
saage, ti sã n yaa genaabo, ka
bũmb ning sēn yaa tulae ti b so
koom ye.

5.

Yaa ti saagrã yĩ wakat ning sãri wã
sēn yāk toagã, yē me yaa raar la
yungo, ned sēn be yiri. **La rasem a
tāab la b yundã ne kēnkēnda,**
la saagrã wakatã sindgã rēnem
saagrã, la a sēta lēer (wakat) pisi la a
naas poorē ne ziida, la lēer (wakat)
pis-yopoe la a yiibu ne kēnkēnda.





La b saagrā sāmame ti yel a t̄abā a yembr s̄a n wa beē:

1. Koomā s̄a n kao ne būmb ning s̄en yaa t̄lae t'a so koom, wala genaab, a saagrā sāmame ti yaa t̄lae t'a so.
2. A s̄a n yiis b yiibā a s̄en saag-b poorē.
3. S̄ari wā s̄en yāk wakat ningā s̄a n wa se saagrā me sāmame.

* * *





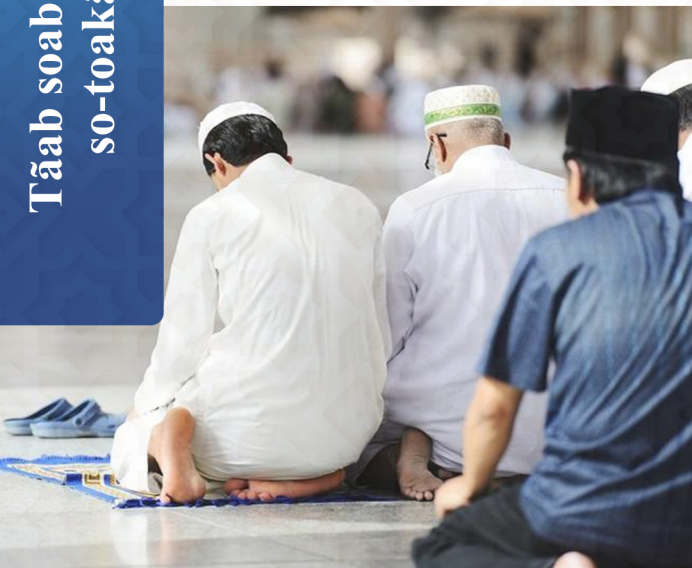
Taab soabã: Puvsgã koeegr so-toakã wakat buudo:

**Puvsgã koeegr so-toak pugẽ yẽ
sõmblemã n yud pidsgã,**

la kēnkēnd sã n pids a Puvsgã naas-naase, a
Puvsgã yaa sōma, la a yōsga būmb ning sēn
yaa sōma n yuda.

**Kēnkēnd singda
koeegrã t'a sã n wa
yi tēngã zags zānga,**

la wānde la bāngdbã wvsg na-kēngre.



**La a sã n yi so-toakã wakat sên kē poorẽ,
sakda ne-a t'a kuvg Puvsgã,**

bala yēnda yii so-toakã taoor ti wakat-käng na n ka yi ye.

**La sã n yaa
tigim Zafarã
la Laansarã**

la

**Magribã la
Sãanfã ne
taaba,**

yē yaa Sūnnah ti b welg ne kēnkēnda, t'a sã n wa tar tulsem ne-a, kēna sã n wa keng ne-a n wogl ne-a, a maanda būmb ning sēn yaa yol-yol n yuda, zem ti yaa tiging ning sēn na n reng n puvv rēenem wakatã sasa, maa yaa sēn na n yaoolg n puvv yiib soab wakatã sasa.





La kēnkēndā sã n ka tar tulsem ne wakatã tiging bi a ra maa Gem'v ye, bilgri,

wala a sēn na n tug n sig zīgē, n ka rat n na n loog zīgē wã rēnda yiib soabã wakat sēn kē poorē, sōma sēn yud yaa a ra maan Gem'v ye, bala yē ka tar tulsem ne-a ye, rē n kut ti Nabiyaamã (Wēnd puvsg la A tilgr be a yīnga) ka maan ge m'v a sēn wa n sig Mina, Wēnd na-wat-ne hagiimdã; bala tulsem ka be ye.

La sã n yaa Naafil Puvsgo,

ad kēnkēnd puvsgda Naafil-rāmba, wala sēn be a yir sēn puvsgd to-to ningã, a puvsgda Luhaa, la yung Puvsgo, la Kiyaam allayl, la yung witre, la zēng sēn ka rē sēn yaa Naafil-rāmbã, sã n ka Magribã la Zafarã la Sāanfã poor naafil-rāmbã, rēnd Sunnah yaa t'a ra puvsg-b ye.

Sakdame ti b maan naafil bōn-zomdg zugu, ti f sã n be so-toakē:

zem ti yaa sulg la mobill la koglg, la sēn wōnd rēnda sēn yaa bōn-zombdse, la sã n yaa Farila yaa tilae t'a sigi, sã n ka tōog n ka be, t'a konge.



Kēnkēnd puus zīid poorē wā manegdame,

la kēnkēnda a sã n tik limaam a pidsda wala limaamã sēn
pidsd to-to ningã, zem t'a paama Puusgã zãnga, maa rakaar
a yembre, maa sēn paood n ka ta rē, baa a sã n kē limaamã
sahd baasdgē wã taoor t'a na n ka ning sallemã, a pidsdame,
woto la sēn zems bāngdbã koes a yiib yembr pūgē.



Naas soabā: Yaa zugd f sēn wat n lebg hagimdu maa ‘Umra maa so-toaka.

**Sōmbame t'a yāg ne lebgrā la a ra
woglg zīndgā so-toakē wā tī pa tū ne
tulsem yē;**

ne Nabiyaamā koεεg sēn yeele (Wēnd puvsg
la A tilgr be a yīnga):

«السَّفَرُ قِطْعَةٌ مِنَ الْعَذَابِ، يَمْنَعُ أَحَدَكُمْ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ وَنَوْمَهُ، فَإِذَا قَضَىٰ نَهْمَتَهُ
فَلْيُعْجِلْ إِلَىٰ أَهْلِهِ».

«So-toak yaa nang wedga, a gidgda yāmb ned
kam fāa a rubā, la bōn-yūudi, la a gōeem,
rēnd yāmb ned kam fāa sā n sε a raabā be a
yāg n leb a zakā rāmbē»⁽²⁷⁾.

**Rēnd a sā n rat n leb a tēngē wā a
karemda sorā doaagā a zombgā
wakato,**

la a paasda doaagā zugu:

«أَيُّونَ تَأْتِيُونَ عَابِدُونَ لِرَبِّنَا حَامِدُونَ».

«Nós retornamos, nós» Aayibuvna taa-ibuvna ‘aabiduvna
liRabbinaa haamiduvna. = D yaa lebgdba, n yaa tuubdba,
n yaa tūudba, d pēgda d Soabā».

nos arrependemos, nós adoramos e louvamos nosso
Senhor.»⁽²⁸⁾

(27) Al-būhaarty n togs-a, ne sōor (1797), la a Muslim, ne sōor (1342).

(28) Al-būhaarty n togs-a, ne sōor (4116).

B buv nonglem ne-a t'a yeel a sēn wat n lebgd a sorē wā sēn tablg n yi Nabiyaamā nengē wā Wēnd puvsɡ la tulgr be a yīnga t'a sā n da lebg zabrē n watē, bɪ Hegiimdu, maa Ūmra, a maanda Takbiir zī-zēgdg (Kūnkūbr) fāa Takbiir a tāabo rē poorē t'a yeele:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، آيُّونَ، تَائِبُونَ، عَابِدُونَ، سَاجِدُونَ، لِرَبِّنَا حَامِدُونَ، صَدَقَ اللَّهُ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ».

«Laallaaha illallaah, wahdahuu laa sariika lahuu, lahul Mulku, wa lahul Hamdu, wahuwa alaa kulli saein kadiirun, Aayibuvna taa-ibuvna ‘aabiduvna Saagiduvna, hRabbinaa haamiduvna, Soadaka wa'adahuu, wa nasara abdahuu, wa hazamal Ahzaaba wahdahuu. = Soab sēn na n tū n tulɡ ka be rēnda Wēnde, Yē a yembre lagem-n-taag ka be ne-A, naamā yaa Yē n so, pēgra me yaa Yē n so, A yaa tōod ne būmb a fāa, D yaa lebgdba, n yaa tuubdba, n yaa tūudba, n yaa Suguud maandba, n pēgd d Soabā, A sidga A pulengā, la A sōng A yambā, la A tōog sulā A yembre».⁽²⁹⁾



(29) Al-buħaarty n togs-a, ne sōor (1797) la a Muslim, ne sōor (1342).



B buv nonglem ne-a t'a sã n yã a têngã bi a yeele:

«آيُون تَائِيُون عَابِدُون لِرَبِّنَا حَامِدُون»

«Aayibuvna taa-ibuvna 'aabiduvna liRabbinaa haamiduvna= D yaa lebgdba, n yaa tuubdba, n yaa tũudba, d pēgda d Soabã»⁽³⁰⁾.

La a yilemda rē halı t'a wa kē a têngã; bala Nabiyaamã (Wënd puvsg la A tulgr be a yĩnga) maana boto.

A ra wa a zakã rãmb yungo ti tulsem sã n ka be sã n mikame t'a lillgã sã n kaoosame sã n pa a togs-b lame ti b mi tiir t'a wata yungo;

ne Nabiyaamã (Wënd puvsg la A tulgr be a yĩnga) sēn gıdg rē wã, a Gεεbir lbn 'Abdullaah (Wënd yard be b yiibã yĩnga) a yeelame:

«نَبِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَطْرُقَ الرَّجُلُ أَهْلَهُ لَيْلًا»

«Wënd Tēn-tuvmã (Wënd puvsg la A tulgr be a yĩnga) gıdgame ti ned ra wa yi sor n ling n kē a zaka rãmbē yung ye»⁽³¹⁾,

La a yam bedr sēn be a pvgē, yaa togsg a ye wã sēn togsã:

«حَتَّى تَمُشِطَ الشَّعِثَةَ، وَتَسْجِدَ الْمُغِيْبَةَ»

«Halı ti b sãas zoob zũnã wã⁽³²⁾, la b pōng kōbdã⁽³³⁾,

(30) A Muslim n togs-a, ne sōor (715).

(31) (Al-ša'atā:) Zündugrã yaa pag ning wakat sēn kaoos ne kaam sōob la zug sãasgo la ([stihdaad] zug-pōngrã yaa bargã tall n pōnge la (Magıbba): b sēn bas a soab la b looge, yēnda la pag ning sid sēn ka be wã. At-Tahriiru fii šarh Şahiih Muslim- Al-aşbahaaniy (Seb-neng: 292).

(32) A An-nasaa'iy n togs-a, ne sōor (9099).

(33) A Muslim n togs-a, ne sōor (715).

La togs a to wā pugē:

«يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَطْرُقَ الرَّجُلُ أَهْلَهُ لَيْلًا، يَتَخَوُّهُمْ أَوْ يَلْتَمِسُ عَثْرَاتِهِمْ».

«Wënd Tēn-tvum gidgame (Wënd puvsg la A tulgr be a yīnga) ti ned wa tvug n lebg so-toak n kēed a zak rāmb nengē yungo, n tēed t'a na ling-ba, maa a baood b lakre»⁽³⁴⁾.

B buv nonglem ti kēnkēnd sã n wa lebg a so-toakã n watē, bɪ a sing ne miisr ning sēn be yē kirengã,

n puvsg rakaar a yiib beenē, Nabiyaamã sēn maan rē wā yīnga (Wënd puvsg la A tulgr be a yīnga).



(34) A Muslim n togs-a, ne sōor (2428).



**B buv nonglem ne kēnkēnda t'a sã n wa
tug n lebg a sorē wã, bɪ a maan reem la
yol-yole ne a koambã la a zakã rãmbã
la a yagsã,**

la a maneg n tug-ba tɪ b sã n wa togl-a, yii a Abbaas nengē,
(Wënd yard be b yiibã yīnga), a yeeleme, Wënd Tēn-tvumã
(Wënd puvsg la A tulgr be a yīnga) sēn wa n wa Makã, a
'Abdul Muṭṭalib pendã koam-bāanegã yek-a lame, t'a rik a
yembr a nusē wã la a rik a yembr a poorē wã, t'a 'Abdullaah
lbn Ga'afar yeele, (Wënd yard be a yīnga):

"كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا قَدِمَ مِنْ سَفَرٍ تُلَقِّي بِنَا، قَالَ: فَتُلَقِّي بِي وَبِالْحَسَنِ أَوْ
بِالْحُسَيْنِ، قَالَ: فَحَمَلْنَا أَحَدَنَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَالْآخَرَ خَلْفَهُ حَتَّى دَخَلْنَا الْمَدِينَةَ."

**"Wënd Tēn-tvumã (Wënd puvsg la A tulgr be a
yīnga) rag n yume t'a sã n yi so-toak n lebg n
wa, b yekd-a-la ne tōndo, tɪ b yek-a ne maam la
a Hasan bɪ yaa a Hʊsayne, t'a rik tōnd d yiibã
a yembre a nugē wã la a yembrã a poorē wã
halɪ tɪ tōnd tug n kē Madiina"⁽³⁵⁾**

**B buv nonglem ne kūuni, ne sēn be a
pugē sēn yaa sū-noogre la beem yēesgo,**

la b buv nonglem tɪ b reeg kūunã la b maan kūunã buudu n
lebbe, la b kisame tɪ fo lebs-a sã n ka mikame tɪ sãri sēn gɪdg
n be a pugē; la woto n kit tɪ Nabiyaamã yeele (Wënd puvsg
la A tulgr be a yīnga):

«تَهَادُوا تَحَابُوا».

«Kō-y taab tɪ y na yɪ taab nonglem»⁽³⁶⁾.

(35) A Al-bayhaḳiy n togs-a, As-sunan Al-kubraa wã pugē, ne sōor (11946).

(36) A At-tabraaniy n togs-a Awsatē wã, sōor (97).

La kũunã a yaa sabab sãn be nonglemã sabab-rãmb pvgẽ,
lslaambã ne taab svka.



**Kënkënd sã n wa lebg n wa a têngẽ wã,
b buv nonglem ne-a t'a maan
paal-taabã (a kolaar),**

ne sãn tablg n yi Nabiyaam Şahaabsẽ wã (Wënd puvsg la A
tılgr be a yĩnga) wala a Anas (Wënd yard be a yĩnga) sãn
yeele:

**"B ra yũme tı b sã n yek taaba,
b yõkda taab nusi la b sã n lebg
so-toaka b paanda taaba"⁽³⁷⁾.**

La Wënd na pvv la A tılg tõnd Nabiyaamã a Muhammade.

(37) Al-bchaarty n togs-a, ne sõor (3116) la a Muslim, ne sõor (100).



Sebrã buka

So-toak zvgd la a buudo.	2
Rëenem: so-toak zvgd-rãmbã	3
Yiib soabã: Yaa yulgrã so-toakẽ wã	17
Tãab soabã: Puvsgã koeegr so-toakã wakat buudo:	21
Naas soabã: Yaa zvgd f sën wat n lebg hagiimdu maa 'Umra maa so-toaka.	25

HADIYAH
HAJI & MU'TAMR'S GIFT



هدية
هدية الحاج والمتممر



www.hadiyah.org.sa